ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

z 15. decembra 2009 *

Vo veci C-409/05,

ktorej predmetom je žaloba o nesplnenie povinnosti podľa článku 226 ES, podaná 14. novembra 2005,

Európska komisia, v zastúpení: C. Cattabriga, D. Triantafyllou, H. Støvlbæk a G. Wilms, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalobkyňa,

proti

Helénskej republike, v zastúpení: A. Samoni-Rantou, E.-M. Mamouna a K. Boskovits, splnomocnení zástupcovia,

žalovanej,

* Jazyk konania: gréčtina.

ktorú v konaní podporujú:

Dánske kráľovstvo, v zastúpení: J. Bering Liisberg, splnomocnený zástupca,

Talianska republika, v zastúpení: I. Braguglia, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci G. De Bellis, avvocato dello Stato, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

Portugalská republika, v zastúpení: C. Guerra Santos, L. Inez Fernandes a J. Gomes, splnomocnení zástupcovia,

Fínska republika, v zastúpení: J. Heliskoski a A. Guimaraes-Purokoski, splnomocnení zástupcovia,

vedľajší účastníci konania,

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda V. Skouris, predsedovia komôr A. Tizzano, J. N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, E. Levits a C. Toader, sudcovia C. W. A. Timmermans, A. Borg Barthet (spravodajca), M. Ilešič, J. Malenovský a U. Lõhmus,

generálny advokát: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
tajomník: M. Ferreira, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 25. novembra 2008,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 10. februára 2009,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Komisia Európskych spoločenstiev sa svojou žalobou domáha, aby Súdny dvor určil, že Helénska republika si tým, že odmietla vypočítať a odviesť vlastné zdroje nevybraté v období od 1. januára 1998 do 31. decembra 2002 v súvislosti s dovozom vojenského materiálu oslobodeným od cla, ako aj tým, že odmietla zaplatiť úroky z omeškania po tom, čo neodviedla tieto vlastné zdroje Komisii, nesplnila povinnosti, ktoré jej až do 31. mája 2000 vyplývali z článkov 2 a 9 až 11 nariadenia Rady (EHS, Euratom) č. 1552/89 z 29. mája 1989, ktorým sa vykonáva rozhodnutie 88/376/EHS, Euratom o systéme vlastných zdrojov Spoločenstiev [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 155, s. 1), zmenené a doplnené nariadením Rady (Euratom, ES) č. 1355/96 z 8. júla 1996 (Ú. v. ES L 175, s. 3, ďalej len „nariadenie č. 1552/89“), ani povinnosti, ktoré jej od 31. mája 2000 vyplývali z tých istých článkov nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1150/2000 z 22. mája 2000, ktorým sa vykonáva rozhodnutie 94/728/ES, Euratom o systéme vlastných zdrojov spoločenstiev (Ú. v. ES L 130, s. 1; Mim. vyd. 01/003, s. 169).

Právny rámec

Právna úprava Spoločenstva

2 Článok 2 ods. 1 rozhodnutia Rady 88/376/EHS, Euratom z 24. júna 1988 o systéme vlastných zdrojov spoločenstiev (Ú. v. ES L 185, s. 24; Mim. vyd. 01/001, s. 176) a rozhodnutia 94/728/ES, Euratom z 31. októbra 1994 o systéme vlastných zdrojov Európskych spoločenstiev [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 293, s. 9) stanovuje:

„Nasledujúce príjmy tvoria vlastné zdroje vložené do rozpočtu spoločenstiev:

…

b) bežné colné tarifné poplatky a iné poplatky, ktoré sú alebo sa majú stanoviť inštitúciami spoločenstiev v súvislosti s obchodom s nečlenskými krajinami, a colné poplatky na produkty uvedené v Zmluve o založení Európskeho spoločenstva pre uhlie a oceľ;

…“

3 Článok 20 nariadenia Rady (EHS) č. 2913/92 z 12. októbra 1992, ktorým sa ustanovuje Colný kódex spoločenstva (Ú. v. ES L 302, s. 1; Mim. vyd. 02/004, s. 307, ďalej len „Colný kódex Spoločenstva“), stanovuje:

„1. Ak vznikne colný dlh, sú clo a platby dlžné na základe právnych predpisov založené na Colnom sadzobníku Európskych spoločenstiev.

…

3. Colný sadzobník Európskych spoločenstiev obsahuje:

a) kombinovanú nomenklatúru tovaru;

…

c) sadzby a iné podklady pre vymeriavania dávok bežne uplatňovaných pri tovare, ktorý je zahrnutý v kombinovanej nomenklatúre, ak ide o:

— clo; a,

…

d) zvýhodnené sadzobné zaobchádzania obsiahnuté v dohodách, ktoré spoločenstvo uzavrelo s niektorými krajinami alebo s niektorými skupinami krajín a ktoré upravujú poskytovanie zvýhodneného sadzobného zaobchádzania;

e) zvýhodnené sadzobné zaobchádzania prijaté jednostranne spoločenstvom vo vzťahu k niektorým krajinám, skupinám krajín alebo územiam;

f) autonómne dočasne pozastavujúce opatrenia poskytujúce zníženie alebo oslobodenie od dovozného cla na niektoré druhy tovarov;

g) iné sadzobné opatrenia vyplývajúce z ďalších platných predpisov spoločenstva.

…“

4 Článok 217 ods. 1 Colného kódexu Spoločenstva stanovuje:

„Colné orgány vypočítajú sumu dovozného alebo vývozného cla vyplývajúcu z colného dlhu, ďalej len ‚sumu cla‘, akonáhle majú potrebné údaje, a zapíšu ju do účtovnej evidencie alebo do iného rovnocenného nosiča informácií (zápis).

…“

5 V rámci sprístupnenia vlastných zdrojov Spoločenstiev Komisii prijala Rada Európskej únie nariadenie č. 1552/89, ktoré bolo uplatniteľné v čase skutkových okolností v tejto veci až do 30. mája 2000. Toto nariadenie nahradilo od 31. mája 2000 nariadenie č. 1150/2000, ktorým sa vykonáva kodifikácia nariadenia č. 1552/89 bez toho, aby bol zmenený jeho obsah.

6 Článok 2 nariadenia č. 1552/89 stanovuje:

„1. Na účely uplatňovania tohto nariadenia vzniká nárok spoločenstva na vlastné zdroje, ktoré sú uvedené v článku 2 ods. 1 písm. a) a b) rozhodnutia 88/376/EHS, Euratom bezodkladne po splnení podmienok týkajúcich sa zápisu nároku do účtovných kníh a upovedomenia dlžníka, ktoré sú ustanovené v colných predpisoch.

1a. Dátumom vzniku nároku uvedeného v odseku 1 je dátum zápisu do účtovných kníh, ktorý je stanovený v colných predpisoch.

…“ [*neoficiálny preklad*]

7 Článok 9 ods. 1 tohto nariadenie stanovuje:

„V súlade s postupom ustanoveným v článku 10 pripisuje každý členský štát vlastné zdroje na účet založený v mene Komisie v rámci štátnej pokladnice alebo orgánu, ktorý na tento účel určil.

Tento účet sa vedie bez poplatkov.“ [*neoficiálny preklad*]

8 Podľa článku 10 ods. 1 uvedeného nariadenia:

„Po odpočítaní nákladov na vyberanie vo výške 10 % v súlade článkom 2 ods. 3 rozhodnutia 88/376/EHS, Euratom sa vklad vlastných zdrojov uvedený v článku 2 ods. 1 písm. a) a b) daného rozhodnutia vykoná najneskôr v prvý pracovný deň nasledujúci po 19. dni druhého mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom nárok vznikol, v súlade s článkom 2 tohto nariadenia.

…“ [*neoficiálny preklad*]

9 Článok 11 nariadenia č. 1552/89 stanovuje:

„Akékoľvek omeškanie v prípade vkladu na účet uvedený v článku 9 ods. 1 má pre príslušný členský štát za následok vznik povinnosti platiť úroky podľa úrokovej sadzby

platnej v príslušný deň pre operácie krátkodobého verejného financovania zvýšenej o dve percentá. Táto sadzba sa za každý mesiac meškania zvyšuje o 0,25 percenta. Zvýšená sadzba sa vzťahuje na celú dobu omeškania.“ [*neoficiálny preklad*]

10 Podľa článku 22 nariadenia č. 1150/2000:

„Nariadenie (EHS, Euratom) č. 1552/89 sa zrušuje.

Odkazy na vyššie uvedené nariadenia sa považujú za odkazy na toto nariadenie a znejú v súlade s korelačnou tabuľkou, ktorá je uvedená v časti A prílohy.“

11 Okrem okolnosti, že nariadenia č. 1552/89 a 1150/2000 odkazujú, prvé na rozhodnutie 88/376, a druhé na rozhodnutie 94/728, sú články 2 a 9 až 11 týchto dvoch nariadení v podstate rovnaké.

12 Rozhodnutím Rady 2000/597/ES, Euratom z 29. septembra 2000 o systéme vlastných zdrojov Európskych spoločenstiev (Ú. v. ES L 253, s. 42; Mim. vyd. 01/003, s. 200) bola sadzba vo výške 10 % uvedená v článku 10 ods. 1 nariadenia č. 1150/2000 zvýšená na 25 %.

13 Odôvodnenie č. 1 uvedeného rozhodnutia stanovuje:

„Zasadnutie Európskej rady v Berlíne 24. a 25. marca 1999 prijalo, okrem iného, záver, že systém vlastných zdrojov spoločenstiev by mal byť spravodlivý, transparentný, finančne efektívny, jednoduchý a založený na kritériách, ktoré najlepšie vyjadrujú schopnosť každého členského štátu prispievať."

14 Nariadenie Rady (ES) č. 150/2003 z 21. januára 2003, ktorým sa odpúšťajú dovozné clá na určité zbrane a vojenské zariadenia (Ú. v. ES L 25, s. 1; Mim. vyd. 02/013, s. 15), prijaté na základe článku 26 ES, stanovuje vo svojom odôvodnení č. 5:

„S cieľom zohľadniť ochranu tajných vojenských údajov členských štátov je nevyhnutné ustanoviť osobitné administratívne postupy na odpúšťania colných sadzieb. Vyhlásenie príslušného orgánu členského štátu, pre ktorého ozbrojené sily sú zbrane alebo vojenské zariadenia určené, ktoré by sa mohlo taktiež použiť ako colné vyhlásenie, ktoré vyžaduje colný sadzobník, by predstavovalo príslušnú záruku, že sú tieto podmienky splnené. Vyhlásenie by sa malo vydávať v podobe certifikátu. Bolo by vhodné špecifikovať podobu, akú takýto certifikát musí mať, a taktiež by malo byť možné používať na vyhlásenia výpočtovú techniku."

15 Článok 1 tohto nariadenia stanovuje:

„Toto nariadenie ustanovuje podmienky pre autonómne odpúšťanie dovozných ciel na určité zbrane a vojenské zariadenia dovážané z tretích krajín orgánmi, ktoré sú poverené riadením vojenskej obrany členských štátov alebo v ich mene."

16 Článok 3 ods. 2 uvedeného nariadenia stanovuje:

„Bez ohľadu na odsek 1, z dôvodov ochrany tajných vojenských údajov sa môže certifikát a dovážaný tovar predkladať iným orgánom, ktoré na tento účel určí dovážajúci členský štát. V takých prípadoch príslušný orgán vydávajúci certifikát zašle do 31. januára a 31. júla každého roku príslušným orgánom svojho členského štátu súhrnnú správu o takomto dovoze. Správa sa ma týkať obdobia 6 mesiacov, ktoré bezprostredne predchádzajú mesiac, v ktorom sa správa podáva. Musí obsahovať počty vystavených certifikátov a dátumy ich vystavenia, dátumy dovozu a celkovú hodnotu a hmotnosť brutto výrobkov dovezených na základe certifikátov."

17 V súlade so svojím článkom 8 sa nariadenie č. 150/2003 uplatňuje od 1. januára 2003.

Konanie pred podaním žaloby

18 Listom zo 17. októbra 2003 oznámila Komisia Helénskej republike, že začala proti nej konanie o porušení povinnosti, a vyzvala ju, aby vypočítala a odviedla vlastné zdroje nevybraté za obdobie od 1. januára 1998 do 31. decembra 2002 týkajúce sa sporných dovozov, ako aj zaplatila s tým spojené úroky z omeškania.

19 Helénska republika v odpovedi z 18. augusta 2003 týkajúcej sa konania o nesplnení povinnosti začatého 21. decembra 2001 s ohľadom na tie isté skutkové okolnosti, ktorá však bola doručená až 24. októbra 2003, tvrdila, že podľa článku 296 ods. 1 písm. b) ES bola oprávnená oslobodiť dovozy vojenského materiálu od cla, aby tak mohla chrániť základné záujmy vlastnej bezpečnosti.

20 Po doručení tejto odpovede Komisia vydala 18. októbra 2004 odôvodnené stanovisko, v ktorom vyzvala daný členský štát na prijatie opatrení potrebných na to, aby vyhovel tomuto stanovisku v lehote dvoch mesiacov od jeho doručenia. Uvedený členský štát odpovedal 18. februára 2005, pričom zopakoval a spresnil už predtým uvedené tvrdenia.

21 Vzhľadom na okolnosti predložené Helénskou republikou Komisia podala túto žalobu.

22 Predseda Súdneho dvora uznesením z 13. septembra 2007 vyhovel návrhom na vstup Dánskeho kráľovstva, Talianskej republiky, Portugalskej republiky a Fínskej republiky ako vedľajších účastníkov konania na podporu návrhov Helénskej republiky.

O žalobe

O prípustnosti

23 Helénska republika v prvom rade vznáša námietku neprípustnosti, ktorá sa zakladá na formálnom nedostatku žaloby, konkrétne na nesprávnom právnom základe žaloby. Tento členský štát tvrdí, že vzhľadom na to, že sa na účely neodvedenia cla zodpovedajúceho sporným dovozom vojenského materiálu odvolal na článok 296 ES, Komisia nebola oprávnená podať túto žalobu na základe článku 226 ES, ale mala použiť osobitný druh konania stanovený v článku 298 druhom odseku ES.

24 Treba však konštatovať, že Helénska republika síce uviedla túto námietku neprípustnosti vo svojom vyjadrení k žalobe, ale návrh spojený s touto námietkou sformulovala až vo svojej duplike, v dôsledku čoho je podľa článku 42 rokovacieho poriadku Súdneho dvora potrebné túto námietku vyhlásiť za neprípustnú, pretože žalobkyňa ju nemala možnosť vyvrátiť.

25 Nezávisle od úvah zakladajúcich sa na rokovacom poriadku treba uviesť, že Komisia sa prostredníctvom tejto žaloby domáha rozhodnutia o nesplnení povinnosti podľa článkov 2 a 9 až 11 nariadení č. 1552/89 a 1150/2000. Článok 298 ES by sa uplatnil len v tom prípade, pokiaľ by Komisia tvrdila, že došlo k zneužívaniu oprávnení stanovených v článkoch 296 ES a 297 ES.

26 V druhom rade zástupca gréckej vlády predložil na pojednávaní námietku neprípustnosti, pričom tvrdil, že na základe žaloby o nesplnení povinnosti nie je možné získať od Súdneho dvora rozhodnutie ukladajúce členskému štátu prijatie konkrétnych opatrení.

27 V tejto súvislosti stačí uviesť, že zo samotného znenia žaloby vyplýva, že Komisia sa domáha len určenia tvrdeného nesplnenia povinnosti, pričom nežiada Súdny dvor, aby dotknutému členskému štátu uložil konkrétne opatrenia.

28 Preto treba žalobu Komisie vyhlásiť za prípustnú.

O veci samej

Argumentácia účastníkov konania

29 Komisia tvrdí, že Helénska republika sa nesprávne odvoláva na článok 296 ES, na ktorého základe odmieta odviesť clo, keďže vyberanie uvedeného cla neohrozuje základné záujmy vlastnej bezpečnosti tohto členského štátu.

30 Na úvod Komisia tvrdí, že nespochybňuje osobitnú geografickú polohu Helénskej republiky, ale potrebu tohto členského štátu oslobodiť od cla dovozy vojenského materiálu s cieľom chrániť základné záujmy vlastnej bezpečnosti.

31 Komisia tvrdí, že opatrenia zavádzajúce odchýlky alebo výnimky, akým je najmä článok 296 ES, treba vykladať doslovne. Dotknutý členský štát, ktorý sa odvoláva na uplatnenie tohto článku, musí teda preukázať, že spĺňa všetky podmienky stanovené v tomto článku, keď sa snaží uplatniť výnimku z článku 20 Colného kódexu Spoločenstva, ktorý sa zakladá na článku 26 ES, a teda zo Spoločného colného sadzobníka uplatniteľného na dotknuté dovozy.

32 Podľa Komisie majú grécke orgány prostredníctvom konkrétneho a podrobného dôkazu preukázať, že vyberanie cla dotknutého v tejto veci ohrozuje základné záujmy bezpečnosti uvedeného členského štátu.

33 V tomto ohľade posilnenie vojenského materiálu alebo jeho modernizácia a podstatné zníženie nákladov na program vojenských zariadení taký dôkaz nepredstavujú. To platí rovnako aj pre výšku nákladov na uvedenú „obranu“, ktorá sa nezakladá na relevantných preukázaných údajoch.

34 Komisia zdôrazňuje, že argumentácia Helénskej republiky týkajúca sa obavy z prezradenia informácií v oblasti vojenského tajomstva v rámci kontrolných konaní je nedôvodná, lebo jednak ktokoľvek môže prostredníctvom internetu nahliadnuť do detailných informácii týkajúcich sa napríklad druhu zbraní vyvezených pre žalobkyňu, a jednak sa predmet tohto konania o porušení povinnosti v zásade obmedzuje len na odvedenie cla. Komisia tiež spresnila, že do uplatnenia colného režimu Spoločenstva sa v každom prípade zapájajú zástupcovia Spoločenstva aj členských štátov, ktorí sú v prípade nakladania s citlivými údajmi viazaní povinnosťou mlčanlivosti.

35 Komisia uvádza, že nemožno prijať tvrdenie založené na tom, že jej nekonanie po začatí konania proti Helénskej republike týkajúceho sa porušenia v súvislosti s dovozom materiálu na civilné a zároveň vojenské použitie malo naznačovať, že implicitne upustila od šetrenia daného porušenia v tejto veci. Tento členský štát sa totiž nemôže odvolávať na porušenie zásady ochrany legitímnej dôvery a pritom tvrdiť, že toto nekonanie predstavovalo súhlas Komisie s dotknutým oslobodením v prejednávanej veci, pretože tieto dve konania, napriek tomu, že majú veľa spoločných znakov, sú odlišné, a tiež preto, lebo Komisia má v oblasti žaloby o nesplnení povinnosti širokú mieru diskrečnej právomoci.

36 Komisia dodáva, že nariadenie č. 150/2003 sa zakladá priamo na článku 26 ES týkajúceho sa určenia ciel, a nie na článku 296 ES, ktorý nemôže byť dôvodom takého oslobodenia ani podľa novej právnej úpravy.

37 Podľa Komisie nevyberanie sporného cla spôsobuje nerovnosť medzi členskými štátmi vo vzťahu k ich prispievaniu do rozpočtu Spoločenstva. Toto nevyberanie dokazuje, že daný členský štát nedodržiava svoje povinnosti solidárneho spolufinancovania uvedeného rozpočtu.

38 Napokon Komisia tvrdí, že vrátenie cla členským štátom, ktoré správne uplatnili Spoločný colný sadzobník, nemôže napraviť nerovnomernosť nakladania s rozpočtom, ktorého boli obeťami. Komisia ako strážkyňa Zmlúv totiž nemôže nekonať proti takémuto porušeniu práva Spoločenstva na úkor rozpočtu Spoločenstva.

39 Helénska republika tvrdí, že zo samotného znenia článku 296 ods. 1 písm. b) ES vyplýva, že Zmluva zamýšľala priznať členským štátom širokú mieru voľnej úvahy, pokiaľ ide o opatrenia prijímané na ochranu základných záujmov vlastnej bezpečnosti a týkajúce sa tovarov, na ktoré sa vzťahujú ustanovenia článku 296 ods. 1 písm. b). Tento článok teda umožňuje členským štátom odchýliť sa od článku 26 ES a Colného kódexu Spoločenstva v prípade dovozu zariadení určených len na vojenské účely, pokiaľ je cieľom týchto dovozov chrániť základné záujmy bezpečnosti dotknutého členského štátu vzhľadom na osobitnú situáciu tohto členského štátu.

40 Na účely nevyberania cla z dovozu vojenského materiálu v danom období sa tak Helénska republika odvoláva na uplatnenie výnimiek stanovených v článku 296 ods. 1 písm. a) a b) ES na základe toho, že uplatnenie colnej právnej úpravy Spoločenstva by ohrozilo jej základné záujmy vlastnej bezpečnosti.

41 Helénska republika tvrdí, že otázka, či došlo alebo nedošlo k porušeniu colných predpisov pred nadobudnutím účinnosti nariadenia č. 150/2003, nebola ešte definitívne vyriešená. Navyše podľa tohto členského štátu vznik nároku na finančné plnenie závisí od vzniku zodpovedajúceho colného dlhu.

42 Helénska republika uvádza, že odvedenie cla z dovozov vojenských zariadení by značne ovplyvnilo nielen program štátneho zbrojenia, ale malo by aj priamy dosah na obranyschopnosť, čo by tiež priamo narušilo ochranu základných záujmov vlastnej bezpečnosti v zmysle článku 296 ES.

43 Helénska republika tvrdí, že pri voľbe opatrení nevyhnutných na ochranu základných záujmov svojej bezpečnosti má širokú mieru voľnej úvahy. V tejto súvislosti skutočnosť, že nariadenie č. 150/2003 zohľadňuje základné záujmy bezpečnosti členských štátov a upravuje od 1. januára 2003 odpustenie colných sadzieb z dovozu vojenských zariadení, nemôže spochybniť možnosť uplatniť článok 296 ES, ak členské štáty spĺňajú v ňom stanovené podmienky.

44 V tejto súvislosti Helénska republika ďalej zastáva názor, že prijatím nariadenia č. 150/2003 normotvorca Spoločenstva potvrdil potrebu dodržiavať bezpečnostné

záujmy členských štátov a ich právo odvolávať sa na dôvernosť, pokiaľ je to potrebné, a to prostredníctvom osobitných správnych postupov v rámci režimu odpustenia colných sadzieb.

45 Helénska republika tvrdí, že Komisia poskytla maximálne možné množstvo informácií, keďže akékoľvek ďalšie informácie by mohli vážne zasiahnuť do základných záujmov jej bezpečnosti, a že z predložených informácii jasne vyplýva, že odvedenie cla by ovplyvnilo jej obranyschopnosť, napríklad znížením programov na nákup a údržbu v oblasti vojenského letectva v spojení s osobitne vysokými nákladmi v prípade zásahov vzdušných ozbrojených síl.

46 Helénska republika sa navyše domnieva, že nie je možné presne vypočítať clo bez toho, aby zároveň oznámila údaje o dovozoch rozdelených podľa druhu materiálu, keďže takisto predstavujú vymeriavací základ podľa colnej nomenklatúry.

Posúdenie Súdnym dvorom

47 Colný kódex Spoločenstva stanovuje vyberanie cla z dovozu tovaru na vojenské účely, akými sú v tejto veci dovozy z tretích štátov. Nijaké ustanovenie colnej právnej úpravy Spoločenstva neupravovalo v čase sporných dovozov, t. j. od 1. januára 1998 do 31. decembra 2002, osobitné oslobodenie od dovozného cla takéhoto tovaru. V dôsledku toho, v tomto období ani neexistovalo výslovné oslobodenie od povinnosti odviesť príslušným orgánom dlžné clo, spolu s prípadnými úrokmi z omeškania.

48 Z prijatia nariadenia č. 150/2003, ktoré stanovuje odpustenie dovozných ciel na určité zbrane a vojenské zariadenia od 1. januára 2003, možno vyvodiť, že normotvorca Spoločenstva predpokladal, že dovtedy existovala povinnosť odviesť uvedené clá.

49 Helénska republika nikdy nepopierala existenciu sporných dovozov počas zohľadňovaného obdobia. Helénska republika len spochybnila nárok Spoločenstva na dotknuté vlastné zdroje, pričom tvrdila, že na základe článku 296 ES povinnosť platiť clo z vojenského materiálu dovezeného z tretích štátov by vážne zasiahla do jej základných záujmov bezpečnosti.

50 Hoci podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora prináleží členským štátom prijať primerané opatrenia na zabezpečenie svojej vnútornej a vonkajšej bezpečnosti, neznamená to, že na tieto opatrenia sa vôbec nevzťahuje právo Spoločenstva (pozri rozsudky z 26. októbra 1999, Sirdar, C-273/97, Zb. s. I-7403, bod 15, a z 11. januára 2000, Kreil, C-285/98, Zb. s. I-69, bod 15). Ako už Súdny dvor konštatoval, Zmluva stanovuje výslovné odchýlky uplatniteľné v situáciách, keď môže dôjsť k ohrozeniu verejnej bezpečnosti len vo svojich článkoch 30 ES, 39 ES, 46 ES, 58 ES, 64 ES, 296 ES a 297 ES, ktoré sa týkajú výnimočných a jasne definovaných prípadov. Z toho nemožno vyvodiť záver, že Zmluva stanovuje všeobecnú výhradu, ktorá vylučuje všetky opatrenia prijaté na účely verejnej bezpečnosti z pôsobnosti práva Spoločenstva. Uznanie existencie tejto výhrady bez ohľadu na osobitné požiadavky stanovené Zmluvou by mohlo ohroziť záväzný charakter práva Spoločenstva a jeho jednotné uplatnenie (pozri rozsudok z 11. marca 2003, Dory, C-186/01, Zb. s. I-2479, bod 31 a citovanú judikatúru).

51 Okrem toho sa odchýlky stanovené v článkoch 296 ES a 297 ES, ako vyplýva z ustálenej judikatúry týkajúcej sa odchýlok zo základných slobôd, majú vykladať doslovne (pozri najmä rozsudky z 31. januára 2006, Komisia/Španielsko, C-503/03, Zb. s. I-1097, bod 45; z 18. júla 2007, Komisia/Nemecko, C-490/04, Zb. s. I-6095, bod 86, a z 11. septembra 2008, Komisia/Nemecko, C-141/07, Zb. s. I-6935, bod 50).

52 Presnejšie, pokiaľ ide o článok 296 ES, treba uviesť, že hoci tento článok upravuje možnosť členského štátu prijať opatrenia, ktoré pokladá za nevyhnutné na ochranu základných záujmov vlastnej bezpečnosti alebo na ochranu informácií, ktorých prezradenie by bolo v rozpore s jeho záujmami, nemožno ho vykladať tak, že priznáva členským štátom právo, ktoré im umožňuje odchýliť sa od ustanovení Zmluvy len všeobecným odvolaním sa na uvedené záujmy.

53 Navyše v oblasti dane z pridanej hodnoty Súdny dvor v rozsudku zo 16. septembra 1999, Komisia/Španielsko (C-414/97, Zb. s. I-5585), rozhodol o nesplnení povinnosti z dôvodu, že Španielske kráľovstvo nepreukázalo, že oslobodenie dovozu a nadobudnutia vojenských zariadení, munície a materiálu určeného len na vojenské účely od uvedenej dane, ktoré bolo upravené španielskym zákonom, bolo odôvodnené na základe článku 296 ods. 1 písm. b) ES potrebou chrániť základné záujmy bezpečnosti tohto členského štátu.

54 V dôsledku toho je na členskom štáte, ktorý sa dovoláva článku 296 ES, aby preukázal potrebu použitia výnimky stanovenej v uvedenom článku s cieľom chrániť základné záujmy svojej bezpečnosti.

55 Vzhľadom na tieto úvahy je neprípustné, aby sa členský štát odvolával na zdraženie dovozu vojenského materiálu z dôvodu uplatnenia cla na dovoz takého materiálu

z tretích štátov, aby tak predišiel, na úkor ostatných členských štátov, ktoré vyberajú a odvádzajú clo za tieto dovozy, záväzkom, ktoré mu vyplývajú z povinnosti solidárneho spolufinancovania rozpočtu Spoločenstva.

56 Pokiaľ ide o tvrdenia, že colné konania Spoločenstva nemôžu zabezpečiť ochranu bezpečnosti Helénskej republiky s ohľadom na požiadavky dôvernosti uvedené v dohodách uzavretých s vyvážajúcimi štátmi, treba zdôrazniť, ako Komisia správne uviedla, že do uplatnenia colného režimu Spoločenstva sa zapájajú zástupcovia Spoločenstva aj členských štátov, ktorí sú v prípade nakladania s citlivými údajmi viazaní povinnosťou mlčanlivosti tak, aby chránili základné záujmy bezpečnosti členských štátov.

57 Navyše vyhlásenia, ktoré majú členské štáty pravidelne vypĺňať a doručovať Komisii, nie sú natoľko podrobné, aby mohli spôsobiť ujmu na záujmoch uvedených štátov v oblasti bezpečnosti či dôvernosti.

58 Za týchto podmienok a v súlade s článkom 10 ES týkajúcim sa povinnosti členských štátov uľahčiť Komisii plnenie jej poslania spočívajúceho v zabezpečení uplatňovania ustanovení Zmluvy majú jej tieto štáty predkladať dokumenty potrebné na overenie správnosti platieb vlastných zdrojov Spoločenstva. Táto povinnosť však nebráni, ako generálny advokát zdôraznil v bode 168 svojich návrhov, aby sa členské štáty na základe

článku 296 ES podľa okolností konkrétneho prípadu a výnimočne rozhodli obmedziť informáciu na určité prvky dokumentu alebo ju úplne odmietli poskytnúť.

59 Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy Helénska republika nepreukázala splnenie podmienok na uplatnenie článku 296 ES.

60 Napokon, čo sa týka tvrdení Helénskej republiky, ktorými sa snaží preukázať, že na základe dlhotrvajúceho nekonania Komisie, ako aj prijatia nariadenia č. 150/2003 sa tento členský štát mohol oprávnene domnievať, že Komisia nepodá túto žalobu, keďže už nepriamo uznala existenciu výnimky v danej oblasti, je potrebné pripomenúť, že Komisia nezmenila svoj zásadný postoj v žiadnom štádiu konania.

61 Vo svojom vyhlásení počas rokovaní týkajúcich sa nariadenia č. 150/2003 totiž prejavila svoj zámer nevzdať sa vyberania ciel, ktoré mali byť odvedené za predchádzajúce obdobia pred nadobudnutím účinnosti uvedeného nariadenia, a vyhradila si právo prijať iniciatívy, ktoré sú v tejto súvislosti potrebné.

62 Z uvedeného vyplýva, že Helénska republika si tým, že odmietla vypočítať a odviesť Komisii vlastné zdroje nevybraté v období od 1. januára 1998 do 31. decembra 2002 v súvislosti s dovozom vojenského materiálu oslobodeným od cla, ako aj tým, že odmietla zaplatiť úroky z omeškania po tom, čo neodviedla tieto vlastné zdroje Komisii, nesplnila povinnosti, ktoré jej až do 31. mája 2000 vyplývali z článkov 2 a 9 až 11 nariadenia č. 1552/89, ani povinnosti, ktoré jej od 31. mája 2000 vyplývajú z tých istých článkov nariadenia č. 1150/2000.

O trovách

63 Podľa článku 69 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Komisia navrhla zaviazať Helénsku republiku na náhradu trov konania a Helénska republika nemala úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené zaviazať ju na náhradu trov konania.

64 Podľa odseku 4 prvého pododseku toho istého článku Dánske kráľovstvo, Talianska republika, Portugalská republika a Fínska republika, ktoré vstúpili do konania ako vedľajší účastníci konania, znášajú svoje vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol a vyhlásil:

1. Helénska republika si tým, že odmietla vypočítať a odviesť Komisii Európskych spoločenstiev vlastné zdroje nevybraté v období od 1. januára 1998 do 31. decembra 2002 v súvislosti s dovozom vojenského materiálu oslobodeného od cla, ako aj tým, že odmietla zaplatiť úroky z omeškania po tom, čo neodviedla tieto vlastné zdroje Komisii Európskych spoločenstiev, nesplnila povinnosti, ktoré jej až do 31. mája 2000 vyplývali z článkov 2 a 9 až 11 nariadenia Rady (EHS, Euratom) č. 1552/89 z 29. mája 1989, ktorým sa vykonáva rozhodnutie 88/376/EHS, Euratom o systéme vlastných zdrojov Spoločenstiev, zmenené a doplnené nariadením Rady (Euratom, ES) č. 1355/96 z 8. júla 1996, ani povinnosti, ktoré jej od 31. mája 2000 vyplývajú z tých istých článkov nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1150/2000 z 22. mája 2000, ktorým sa vykonáva rozhodnutie 94/728/ES, Euratom o systéme vlastných zdrojov spoločenstiev.

2. Helénska republika je povinná nahradiť trovy konania.

3. Dánske kráľovstvo, Talianska republika, Portugalská republika a Fínska republika znášajú svoje vlastné trovy konania.

Podpisy